

Vegyipari

Alapítva: 1906-ban

LXIII. évfolyam

2020. MÁJUS

DOLGOZÓ

MAGYAR VEGYIPARI, ENERGIAIPARI ÉS ROKON SZAKMÁKBAN DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETI SZÖVETSÉGE

KORONAVIRUS
tematikus
lapszám



594 Ft

2. Vírus kronológia

3. Elnöki jegyzet

4-5. A maszkokról

6-9. Ágazati körkép
járvány idején10-11. Nemzetközi
szolidaritás

12-14. MÉRCE-kerekasztal

15. Digitális Május 1

16-18. Közvéleménykutatók
felmérései

19. Interjú

Reiner Hoffmannal

20. Aktív nőtagozat

21. A nyugdíjpénztárak
helyzete22-23. Van jövője
a műanyagoknak

Vegyipari
DOLGOZÓ

Fizessen elő a Vegyipari Dolgozó!r!

Havi előfizetési díj: 396 Ft

Éves előfizetési díj: 4752 Ft

Az előfizetési díj tartalmazza a postaköltséget.

A lap előfizethető:

VDSZ, 1068 Budapest, Benczúr u. 45.

Bankszámlaszám:

OTP Bank 11706016-20105626

További információ:

Telefon: +36-20-2867789

Témaötlete, javaslata, észrevétele van?
Keresse bizalommal főszerkesztőnket a
sajtoiroda@vdszszajto.hu email-címen!

Vírus kronológia



Január 31.

Megtartja első ülését a koronavírus fertőzés elleni védekezésért felelős Operatív Törzs.

Március 4.

Orbán Viktor miniszterelnök bejelenti, hogy Magyarországon is megjelent a COVID-19 vírus az első két fertőzött két itt tanuló iráni egyetemista.

Március 8.

Az országos tisztifőorvos látogatási tilalmat rendel el az ország valamennyi fekvőbeteg ellátó és bentlakásos szociális intézményében.

Március 11.

Rendkívüli jogrendet, veszélyhelyzetet hirdet a kormány az ország teljes területére. Bezárnak az egyetemek, csak távoktatást lehet tartani.

Március 12.

A koronavírus járvány hivatalosan is világjárvány. Elrendelik a hatósági házi karantént.

Március 13.

Tíz akciócsoport felállítása a koronavírus elleni védekezésre.

Március 16.

Bezárják az iskolákat, a tanulók nem látogathatják az oktatási intézményeket, csak távoktatás lehetséges. Bezárnak a mozik, a színházak, tilos a kulturális intézmények látogatása, a rendezvények szervezése. Korlátozzák az üzletek nyitva tartását reggel 6 és 15 óra között.

Március 19.

Az év végéig felfüggesztik a magánszemélyek és a vállalkozások eddig megkötött hiteleinek tőke és kamatfizetési kötelezettségét. A turizmusban, a vendéglátásban és a taxisoknál elengedik a munkáltatók közteherviselési kötelezettségét június 30-ig.

Március 23.

81480 kisvállalkozásnak ad mentességet június 30-ig a kormány a KATA átalánydíj fizetési kötelezettség alól. Meghosszabbodik a jogosultság a GYED, a GYES és a GYET esetében a veszélyhelyzet végéig.

Március 28.

Bevezetik a kijárási korlátozásokat. A 65 év feletti csak 9 és 12 óra között vásárolhatnak.

Március 30.

Kórházparancsnokokat küldenek minden kórházba.

Március 31.

A Parlament az ellenzéki képviselők tiltakozása ellenére megszavazza a határidő nélküli felhatalmazási törvényt. A kormány rendeletekkel irányíthat.

Április 6.

Annyi munkahelyet hoznak létre, amennyit a vírus tönkretesz – jelentette ki a miniszterelnök. A gazdaságvédelmi terv keretében visszaépítik jövő februártól a 13. havi nyugdíjat négy egymást követő éven át.

Április 7.

Két százalékkal csökken a SZOCHO mértéke. Nyelvvizsga mentességet kap minden hallgató, aki aug. 31-ig sikeres záróvizsgát tesz. A 3 hónapos állásidő meghosszabbítását mindenkor kategorikusan elutasítja a kormány.

Április 9.

Határozatlan időre meghosszabbítják a kijárási korlátozást.

Április 11.

A kormány nagypéntekre időzített határozatában munkavállalók tömegeit játssza át a munkáltatók kezére azzal, hogy legalizálja számukra a 24 hónapos munkaidőkeret szabad elrendelését. Most élesítik be a rabszolgotörvényt, s erre a döntéshozók épp a veszélyhelyzetet, az emberek kiszolgáltatottságát használják fel.

Április 22.

Mintegy egymillió munkavállalónál nőhet a SZÉP kártyára érkező juttatás, mert június 30-ig a jelenlegi adóteher 32,5%-ról 15%-ra csökken.

Április 29.

Szélesebb körben érhető el a munkahelyvédelmi bértámogatás.

Május 4.

Fokozatosan, szigorú menetrend mellett, területi különbségekkel újraindulhat az élet Magyarországon. Szigorú feltételekkel megkezdődik az érettségi. Elindul az egész országot lefedő tesztelés a SOTE irányításával, melyre 17778 fő kap meghívást.

Május 14-15

Feloldották a korlátozásokat Pest megyében is, ezt a megyét ezentúl a többi megyéhez hasonlóan tekintik járvány szempontjából a kormány. Budapesttel kapcsolatban csak lapzártánk után döntött a kormány.

Együtt a veszélyhelyzetben is

Két hónapon túl vagyunk és a szakemberek azt mondják: vége a járványnak, de a járványveszély még fennáll. A kérdés csak az, mi lesz velünk? Mi lesz a munkahelyekkel? És mi lesz azokkal, akik elvesztették állásaikat?

A járvány nem csak milliók életét veszélyeztette, hanem teljes mértékben átalakította a mindennapokat, és hatalmas kárt okozott. A VDSZ az első pillanatban megfogalmazta azokat a pontokat, amelyekkel munkahelyek tízezreit lehetett volna megmenteni. A szomszédos országok, és Európa számos jó példából merítettünk partner szervezetek segítségét is bevonva. Nem véletlen, hogy munkahelyek érdemben közvetlen támogatással menthetőek meg, nem pedig mindenféle hókuszpókuszszal, ami alig néhány ezer emberen segít.

Azt is láttuk, hogy az iskolák, az óvodák, és a bölcsődék bezárása nagyon nagy kihívást jelent a családoknak. Sok cég segítségként lehetőséget biztosít dolgozóinak valamilyen formában a gyermekek felügyeletére, de ez vagy a szabadságok teljes felhasználását jelent, vagy jövedelemcsökkenést, ha otthon marad valamelyik szülő. Ezért javasoltuk a GYÁP kiterjesztését. Emellett azt is tapasztaljuk, hogy a 60 év feletti - akik között már egyre több a veszélyeztetett munkavállaló - számára ismét szükségessé válhat a korengedményes nyugdíj intézménye.

Sajnálatos módon javaslatainkra, melyeket az Operatív törzs mellett, minden illetékes minisztériumnak és természetesen Orbán Viktor miniszterelnöknek is eljuttattunk, nem került érdemi meghallgatásra. De nem csak ágazati szinten tapasztalható ez a magatartás, mert a Magyar Szakszervezeti Szövetséget sem tekintik partnernek. Ausztriában a jobboldali Kurz kancellár első lépése a szakszervezetek és a munkáltatók közös megállapodásának tető alá hozása volt, melynek köszönhetően – sávós támogatással – több, mint 100 ezer munkahelyet mentettek meg. Közösen.

Eközben nálunk cégenként változik a helyzet. Nagyon sok helyen folyamatosan termelnek, míg máshol nagyon nagy a baj. Erről részletesen beszámolunk lapunk hasábjain.



Székely Tamás
VDSZ-elnök

A munkahelyi gondokat nagyon sok cégnél a szakszervezettel közös megállapodásban törekednek kezelni. Sajnos viszont vannak olyan példák, amelyek nem kerülnek fel a dicsőségtáblára. Sokat rontott a helyzeten a kormány 24 havi munkaidőke-retről szóló rendelete, amely teljes káros okoz majd a jövőben. Ráadásul tovább gyengíti a szakszervezeti jogokat. Ezért a Magyar Szakszervezeti Szövetség kezdeményezésére normakontroll elrendelését kérte az Alkotmánybíróságnál.

A VDSZ valamennyi tagja az elmúlt hetekben érezte, hogy nincs egyedül, mert elsősorban helyi szervezetek aktívan cselekedtek a kihívásokra reagálva.

Lapzártánk idején úgy látszik, változás indul a korábban meghozott területi korlátozásokban. Ez jót is jelenthet. Azok, akik bíznak az idei nyáron optimisták is lehetnek, mert a VDSZ üdülői várják a pihenni vágyókat. Biztos vagyok benne, hogy ha kicsit másképpen is, de törekszünk arra, hogy Balatonszemesen és Balatonvilágoson valódi pihenés legyen a nyári szünet.

Folytassuk együtt, optimistán ezt az évet, mert tudja már mindenki: TÖBBEN ERŐSEBBEK VAGYUNK!

VEGYIPARI DOLGOZÓ

Kiadja a Magyar Vegyipari, Energiaipari és Rokon Szakmákban Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége

FELELŐS KIADÓ: Székely Tamás • **SZERKESZTI:** a szerkesztőbizottság

ISSN-0230-2934 • 1068 Budapest, Benczúr utca 45.

Telefon: 4612-400 • **Fax:** 4612-499 • **E-mail:** mail@vdsz.hu • www.vdsz.hu

MEGJELENIK: 10 000 példányban.



Mindent a maszkokról

A jelen szakmai megállapítások elsősorban az érdeklődő munkavállalók, laikusok tájékoztatását szolgálják, ez munkába menet, vagy boltban történő vásárláskor lehet igazán hasznos. Cégen belül az adott munkáltató utasításait, és a hatályos jogszabályokat szükséges betartani, minden esetben!

Sokan azt gondolják, hogy a maszkot azért kell viselni, mert az megszüri a levegőt és véd a vírusoktól, de ez sajnos nem fedi a valóságot. A legtöbb maszkot azért kell viselni, hogy a betegek ne terjesszék a betegséget, vagyis megelőzés céljából.

A WHO (Egészségügyi Világszervezet), a Magyar Kormány és a Vöröskereszt hivatalos állásfoglalása szerint a maszk önmagában nem elég a fertőzés megállításához, de viselése mások érdekében javasolt, ha valaki légúti tünetektől szenved.

Mindenki egyéni döntése, hogy visel-e maszkot annak érdekében, hogy adott esetben valamennyire megóvja a környezetében lévőket. Amennyiben valaki úgy dönt, hogy maszkot visel, mindig oda kell figyelni arra, hogy megfelelően használja azt, majd használat után megfelelően kell levenni, és úgy kidobni. Ha nincs utánpótlás és „muszáj” ugyanazt a maszkot használni, a lehetőségekhez mérten a legjobban fertőtleníteni szükséges. Felvétel, levétel előtt és után kezét kell mosni. Ha a környezetünket próbáljuk védeni, akkor ne kilégzőselepes maszkot használjunk, hiszen azon a szelepen át min-



KORONAVÍRUS

denféle szűrőréstől mentesen jut ki a levegő és a kórokozók is.

Az egyes maszkok védelmi képessége nagyban függ besorolásuktól, megfelelő

illeszkedésüktől, használatuktól. Az FFP1 és FFP2 maszkok igazából nem védenek a koronavírustól, bár megjegyzendő, hogy a folyadékcseppekbe ragadt nagyobb méretű részecskék ellen némileg segíthetnek.

FFP3 maszkokat viszont alig lehet kapni, drágák is (olykor túlárzottak), gyakorlat szükséges a precíz használatukhoz és gyakran cserélendők, nehezen vagy sehogy sem sterilizálhatók. Továbbá fontos, hogy a kilégzőselepes FFP2/FFP3 maszkokból az esetlegesen fertőzött levegő is akadálytalanul távozik, azokat helyesen használva leg-

feljebb segít a viselőjét valamilyen szinten védeni. A védelem még egy maszkkal sem lehet teljes, gondoljunk csak a virológiai laborokban dolgozók teljes felszerelésére!

Fentiek miatt is fontos, hogy a koronavírus ellen egy maszk önmagában nem védhet meg teljesen, hiszen az is csupán a nyálkahártyák egy részét védi. A legtöbb forgalomban elérhető maszk NR jelzésű, tehát nem újrafelhasználható. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy 8 óra folyamatos felhasználásra alkalmas, ezután már nem biztosítja az előírt védelmi tulajdonságokat. A nem újrafelhasználható maszkot nem szabad újra hordani, ki kell dobni, és annak külső részét fertőzőttnak kell tekinteni, ezért nem szabad érinteni sem.

A maszkvásárlás és hordás (még ha FFP3-as is) önmagában nem véd meg a koronavírusról, hiszen ezen felül további egyéni védőeszközök is kellenének a valódi teljes védelemhez (védőszemüveg, gumikesztyű, öltözet stb.), így javasoljuk, hogy csak azok

hordjanak sebészi maszkot, akik másokat bizonyos mértékben védeni szeretnének.

Tehát a fentiek alapján már szinte mindenki, akinek nincs otthon tucatszám egyszer használatos FFP3 maszkja – és férfiak esetében szépen borotvált arcbőre! – el is vetheti a maszk általi védelem illúzióját?

Természetesen nem, de csodát ne várjunk a maszk viselése esetén sem, és továbbra is a hivatalos WHO álláspontot ajánljuk: ha valaki nem éri magát betegnek, ne hordja!

Ha pedig mégis hord, az alaposan fontolja meg a jelen összeállításunkban megfogalmazott és hivatkozott ajánlásokat, és alakítson ki új szokásokat a használata közben is. Ha maszkot viselünk, tegyük azt helyesen, tisztán, ne fogdossuk kívülről!

Amúgy a boltban az árut mindenki nézegeti, fogdossa. Hazaérve enyhén klóros vízzel mossuk le a csomagolást, mielőtt kibontjuk. **A teljes cikk: vdsz.hu/koronavirus**

Összeállította: Kovács László – VDSZ munkavédelmi szakértő

Dr. Fekete Ferenc urológus, a Mr. Clinic magánrendelő igazgatója írásában több pontban is felsorolja, hogy még a legkevésbé védő „olcsó maszk”, (de új vagy maximálisan fertőtlenített) is jobb lehet a semminél, ha ügyesen alkalmazzuk. Miért is?

1. Az egyszerű maszkok valóban átengedik a vírus nagyságú részecskéket, de azok legtöbbször porhoz, vagy – köhögés révén kikerülve – apró vízcseppekhez tapadva képzelhetőek el. Így már az egyszerű, sőt a házilagos maszkok vagy kendők is jó hatásfokkal szűrik meg őket.

2. Az ember percenként az arcához nyúl, megvakarja orrát, szemét úgy, hogy észre sem veszi. A vírus szájba, orrba bejutásának valószínű módja, hogy a mások által kiköhögött, kifújta vírust kézzel megfogjuk a tárgyakon (pl. boltban az árun, kilincsen stb.) és utána véletlenül megvakarjuk az arcunkat, kifújuk orrunkat stb. A maszk ezt akadályozza meg. Nem tudunk véletlenül az arcunkhoz nyúlni. Nem jut az arcukra a vírus. Ez fontos tényező! Itt tenném hozzá közbevetésül saját tapasztalatomat, mint olykor vásárlási célból boltba járó munkavédelmi szakember, hogy többször láttam a napokban a rideg valóságot: a vélhetően ritkán maszkot hordó emberek reflexből felemelik az amúgy sem sokat védő maszkot a KÜLSŐ részénél összecsippentve ujjal, majd ALATTA vakaróznak, illetve úgy beszélnek a pultossal – így sajnos sok védőhatásra nem számíthatnak, a maszk „viselése” ellenére sem...

3. Végül, aki bármilyen maszkot, akár kendőt vesz fel az arcára, az sokkal óvatosabban fog jární, nem fog hosszas beszélgetésekbe kezdeni az utcán, mások is elkerülik stb. Érti, és mások is látják, hogy vigyázni kell. Ne szégyelljük hordani!

**FONTOS:
jelen cikk nem
a cégek meg-
lévő kockázat-
értékelésének
vagy pandémi-
ás tervének
felülbírálata!**

ÁGAZATI KÖRKÉP

Az alábbiakban a Vegyipari Dolgozó összefoglalóját olvashatják arról, hogy a rendelkezésre álló információk alapján mi történt, és történik az ágazatoknál a járvány ideje alatt.

Alumíniumipar

Szakági elnök:

PAD FERENC



Az ágazatban a cégek jelentős részénél már jelentkeztek problémák a vírushelyzet miatt. Ajkán például két üzemben a MAL nem közvetlen autóiipari beszállító, hanem a kerámia- és a műanyagiparba szállítanak. 20%-os rendelés-visszaesés következett be május hónapra, a rendeléseket vagy törlik, vagy hátrább, későbbi időpontra tolják, és ez a százalékszám júniusra fokozódhat. Minthogy a MAL felszámolás alatt van, emiatt nem vehet igénybe állami bértámogatást. A következő lehetőségek maradtak: készletcsökkentés, a termelési költségek csökkentése, esetleg 10% megtakarítás a bérköltségen. Benne van a pakliban egy esetleges munkaidő csökkentés is. 40 helyett 36 órában dolgoznak az emberek. A MAL-nál 300 fő, a másik cégnél a Le Belier Magyarország KFT-nél 1000 fő a létszám, ők kizárólag autóiipari beszállítók (féknyerget, fékrendszereket gyártanak) Ez a csoport három cégből áll, Ajkán kívül Mohácson és Szolnokon működik. Kaptak munkahelyteremtésre támogatást, mert a kormánnyal stratégiai megállapodásban vannak, ezért tudják igénybe venni az állami bértámogatást. Rendelésállományuk korábban 50%-ot visszaesett, most vala-

Húsvétről Pünkösdre tolódott a szezonkezdés a BAHART-NÁL



mivel nőtt. Májusban és júniusban és júliusban csökkent, és csökken a munkaidő 4 órára, a hiányzó 4 órára pedig megigényelték a támogatást, amit vissza is igazoltak. Ha megugrana a rendelésállomány, akkor könnyen át tudnak majd állni a rendes munkaidőre. Nem kellett senkit elküldeni se a Le Beliertől, se a MAL-tól. A bértámogatás miatt egyébként 4 hónapig nem is lehet elküldeni senkit a munkahelyéről. Az Alconics Székesfehérvárnál 1000-1200 ember keréktermékeket készít, például alufelniket nagy teherautókhöz. Az első körben a szellemi állományánál 10%-os alapbér-csökkentés történt, a fizikai állományánál nyolcóról hét órára csökkentették a munkaidőt. A Le Belier-nél és az Alconics-nál fizetett szabadságot vetettek ki a munkáltatókkal. Az ágazathoz tartozik a Hydro nevű norvég cég, ahol 350 ember dolgozik, december végéig állapítottak meg munkaidőkeretet, és most tárgyalnak arról, hogy ezt két évre növeljék. Ha belemennek, akkor ellentétlelésként az jöhet szóba, hogy ne bocsássanak el embereket.

Gázipar

Szakági elnök:

VARGA GYULA



Az ágazatban nem igazán okozott nagyobb problémát a koronavírus-járvány. A munkavállalók szabadságokat vettek ki mások home office-ban dolgoznak. A MEH megtiltotta az ügyfélszolgálatok nyitvatartását, a mérők leolvasását és a mérőcseréket. Az olyan munkákat amelyek szabad területen vannak,

és nem a fogyasztókhöz kapcsolódnak azt el lehet végezni, ilyenek például a vezetékek rendszer karbantartási munkálatai. Mindenhol betartják a biztonsági szabályokat. A cégek adnak védőfelszerelést, a gépjárműveknél is korlátozzák, hogy négyből csak ketten ülhetnek egy autóban. Időarányosan vetetik ki a szabadságokat. Ez azért fontos, hogy ha beindul az élet, akkor ne maradjanak benn az embereknél ki nem vett szabadságnapok. Ami a home office-ban dolgozókat illeti, számukra megfelelő eszközöket biztosítanak. Laptopokat adnak, és elérhetővé teszik, hogy ezek az emberek kapcsolódni tudjanak a szerverekhez. Létszámleépítés nincs. Speciális munkát végző hegesztőt például nem rúgnak ki. Állásidőn lehet valaki, természetesen olyan, akinek nem tudnak munkát adni. Amikor elháríthatatlan külső ok miatt van állásidőn valaki, akkor fizetnek neki. Az állásidőben a munkavállaló teljes alapbért kap.

Gumiipar

Makói Gumiipari Szakszervezeti titkár:

HAJDÚ ROLAND



A VDSZ működési területén lévő gumiipari vállalatok egy része már a járműbeszállítói szakágazatunkban olvasható. A Gumiipari Szakszervezeti Szövetséget alkotó VDSZ tagszervezetek közül a Continental csoport-hoz tartozó vállalatoknál komoly munkaügyi helyzet alakult ki. A makói gyáregységében jelentős munkaidő csökkentést hajtott végre a munkáltató, amelynek előkészítése során számos aggályt fogalmazott meg a helyi



szakszervezet és a VDSZ is. A munkáltató munkaszerződés módosítással próbálta az elbocsátások feltételeit szabályozni (aki nem írja alá a módosítást, elbocsáthatóvá válik). Így a munkavállalók 95%-a gyorsan alá is írta a heti négy napra redukálódó munkaidő csökkentést. A cégcsoport nyíregyházi gyárában 135 fős létszámleépítést jelentettek be, amelynek elsősorban strukturális átalakítás az oka, és nem a COVID-19.

Gyógyszeripar

Szakági elnök:

MARGITTAI PÉTER



A gyógyszeriparban szinte valamennyi cégénél zavartalanul folyt a termelés, sőt az első negyedéves eredmények jobban is sikerültek az üzleti tervben korábban meghatározott számoknál. Annak ellenére, hogy a biztonsági előírásokat maximálisan betartatták, rengetegen kényszerültek home office-ban dolgozni. A cégek biztonsági okokból számos munkavállalót állásidőre küldtek vagy minimálbérrel, vagy alapbérrel. Van

ahol életkor szerint döntöttek: egyes helyeken a 60 éveseket, másutt a 65 év felettiakat küldték állásidőre. Az ezekről szóló döntés a multicegéknel külföldön született meg, a cégek székhelyein. A gyógyszeriparban vannak olyan munkafolyamatok, ahol ott kell lenni a helyszínen, a termelésben dolgozók nem nagyon tudtak otthon maradni, a műszakba járónál viszont túlórák keletkeztek. Ezt egyes helyeken külön is díjazták, más cégeknél hiába kérték a vezetést, nem fogadták el a javaslatokat. Volt olyan cég, ahol megemelték a költségtérítési hozzájárulást. Lakástól a munkahelyig fizették az utazást, de olyanok is akadtak, ahol megduplázták a buszok számát. Sok helyen nem kellett fizetni az ebédért, másutt az éjszakai műszakban dolgozók hazavihették a kapott ételt. Ingyen kaptak maszkokat egy hónapra nemcsak a dolgozók, hanem a családtagjaik is. Sőt, nemcsak maszkokat, kézműos folyadékot is. A szállításoknál megszigorították a gyárakban a külsősök belépését, volt ahol a sofőr nem pakolhatott, mint korábban, benn kellett maradnia a vezető fülkében, hogy ne legyen kontakt. Online-os tornákat is szerveztek egyes helyeken az otthon maradtoknak. Azt lehet mondani, hogy a gyógyszeripar jelesen vizsgálzott. A cégeknek egyébként az volt a szerencséjük, hogy most fizették ki a tavalyi bónuszokat, és a béremelések is április 1 től léptek hatályba ebben az iparágban. Most május elsején kaptak először megemelt fizetést, emiatt sem voltak elégedetlenek a dolgozók. Meg kell említeni azt is, hogy a többi iparághoz képest a gyógyszeriparban létszámkereslet van. Két cég fog elindulni rövidesen. Gödöllőn megkezdte működését egy új indiai infúzió-gyártó üzem, Debrecenben pedig egy vakcina gyárat akarnak létrehozni. »

Járműbeszállítás

Szakági elnök:
HORVÁTH SÁNDOR



A járvány kitörése Nyíregyházán az első körben nem érintette a személyautó abroncsgyártást. Később, amikor Nyugat-Európában megálltak a gyárak, itthon is érezhető volt ennek a hatása. Létrejött egyfajta törzs, amely napról napra tájékoztatta a szociális partnereket, hogy mit lehet tenni. Saját maguknak kezdtek maszkokat gyártani, mert a cégnél dolgoznak varrónők, és ez így helyben megoldható volt, igaz, csak belső használatra a gyárban lévő dolgozóknak. Ugyancsak belső használatra kézfertőtlenítőket is elkezdtek gyártani. Előre programozott időpontban mennek kisfős csoportok ebédelni, betartják az előírt távolságot, plexiket szereltek fel az asztalokra, minden óvintézkedést megtettek. Májusban 9 napot állt a gyár, de a jövő hónapra a munkáltató megpályázta az állami támogatást, mert lecsökkent a személyautó abroncs iránti igény. A gyárnak ez a része ötnapos munkahetet teljesít, hétfőtől péntekig dolgoznak majd az emberek. A cég mindent

megtesz annak érdekében, hogy ne kelljen létszámleépítést végrehajtani.

Az ágazat további cégeinél sokkal rosszabb a helyzet. A Hankook Tire Magyarországnál már a második 14 napos leállást rendelték el. A létszámcsökkenés elsőként a határozott idejű munkaszerződéssel rendelkezőket érinti. A munkaidőkeret növelésére a szakszervezet megállapodást javasolt, de a kormány megállapodás nélküli rendeletének köszönhetően, már nem volt szükség arra, hogy megállapodjanak a VDSZ-szel. A pandémiás tervben a 60 év feletti munkavállalók otthon-tartózkodási idejére 50%-os alpbérjuttatás biztosít a munkáltatót. Az aszói Richard Fritz Kft.-nél – a megrendelések drasztikus csökkenésének következtében – létszámleépítés lesz. A leépítés végleges mértékének meghatározása folyamatban van.

Papíripar

Szakági elnök:
DUSNOKI JÓZSEF



Mindennap jelentés érkezik a cégvezetéshez, hogy vannak e táppénzesek, mert nincsenek betegek. Nem küldtek el senkit a munkahe-

lyéről, szabadságot nem kellett kivenni a dolgozóknak. Leépítés nincs. Néhány esetben fogytán volt a papír, de a raktárkészlet tartott. Franciaországból kapják a papírt, és most már megnyugtató, hogy folyamatos a kamionok érkezése. Két hete még szelektálni kellett: a papír fajtájától függött, hogy milyen terméket gyártanak. Az emberek hangulata jó, nem igazán érzékelik a járvány súlyosságát, Kiskunhalason nincs beteg. A cégvezetés összes tagja home officeban dolgozik, a többiek a telepen vannak. Szolidáris megoldásokkal segítettek néhány helyen a munkába járást. Egy autóval több munkavállaló is érkezett, így nem kellett tömegközlekedést igénybe venniük. Az iparágban egyetlen gyár sem állt le, senkinek nem kellett kényszer szabadságra menni. Csak azok vettek ki szabadságot, akik máshogy nem tudták megoldani a kisgyermek felügyeletét.

Rokonszakmák

Szakági elnök:
VIGH ÁRPÁD



Ha a rokonszakmákról beszélünk, akkor a Nehézfémipari Szakszervezet mellett ide tartoznak a BAHART hajósai, és a Douwe Egberts csomagoló részlege is. A Nehézfémipari Szakszervezet négy cégnél rendelkezik képvisellel. Az egyiknél nagyobb megrendelés-kiesés történt a vírus kapcsán, mert a repülőgépek 80-90%-a nem repül, a földön vannak, ezért nincs szükség a hajtóművek javítására. Globális szinten körülbelül 13 ezer dolgozótól válik meg a cég, a veresegyházi telephelyen ezt úgy sikerült csökkenteni, hogy április 14-től négy napos munkahét bevezetéséről állapodott meg az üzemi tanács a cégvezetés és a szakszervezet. Ezzel több mint 80 ember munkahelyét sikerült megmenteni. Közös megegyezéssel távozott a cégtől, további 40 munkavállaló, nekik kifizettek minden járandóságot. A négy napos munkahétre vonatkozó megállapodás három hónapon át marad

érvényben. Az összes cégnél a vírus hatása miatt a szellemi állomány nagy része home office-ba került. Azoknál a munkavállalóknál, ahol nem volt megoldható a home office, az egészségügyi korlátozások, így a hőmérsékletmérés illetve a távolságtartás és a maszkhasználat betartása mellett teszteléseket is végeztek. A BAHART hajósoknál a vírus miatt a szezon kezdetét Húsvétől Pünkösdre kellett eltolni. A cég átalakítása, és a vírus gazdasági hatása kapcsán sajnos egy 8 fős leépítést kellett végrehajtani. A felkészülést a szezonra a korábban említettekhez hasonló egészségügyi intézkedések betartása mellett folytatták.

A Douwe Egberts vállalatcsoport működését a COVID-19 helyzet lényegében nem befolyásolta drasztikusan. A lovászokat a veszélyhelyzet kihirdetése – az idegenforgalom leállításához hasonlóan – drasztikusan érintette. A diákok látogatása is hiányzik, nem csak a lovászoknak, hanem a lovaknak is.

Vegyipar

Szakági elnök:
EÖRDÖGHNÉ PATAKI IRÉN



A VDSZ ágazatai közül talán a vegyipar van az egyik legnehezebb helyzetben. Keményen dolgoznak az emberek azért, hogy folyamatosan menjen a termelés. Kazinbarcikán a cégvezetés nagy erőfeszítéseket tett a védőeszközök biztosítása és a fertőtlenítés ügyében. A korábbi nyolc óra helyett 12 órás munkarendben dolgoznak általánosságban a vegyiparban. Ez azt jelenti, hogy két nap délelőtt, (6-tól 18-ig), két nap éjszaka (18-tól 6-ig) és emellett van 4 nap pihenő. Home officeban dolgozik a személyi állomány, a kereskedelmi, a pénzügyi és a számviteli munkaerő. Számukra a cég minden lehetőséget megadott az otthoni munkavégzéshez. Akinek otthon nem volt például laptopja, az hazavihette azt a készüléket, amelyen benn a munkahelyen



dolgozott. Ehhez az új munkarendhez igazítani kellett a helyközi buszközlekedést is, szerencsére a Volánbusz Zrt partner ebben, és a menetrendet az új munkarendhez igazították, és igazítják az elkövetkező napokban is. A vegyipar területén nem jellemző, hogy elküldtek volna embereket, a Borsodchemnél nem is volt elbocsátás. Jó az együttműködés a munkáltatókkal, nem került szóba a munkaidőkeret kitolása 24 hónapra. Egyéves munkaidőkeretben dolgoznak, és a munkavállalók ehhez alkalmazkodnak. Ami a béreket illeti, megtörtént a megállapodás január 1-re visz-

szamenőleg, de ezt a munkáltató még nem hajtotta végre, ellenben kifizette április végén a 2019-re járó prémiumot. Ahhoz, hogy a megemelt bért is kézhez kapják a dolgozók, az kell, hogy a termelés a teljes korábbi tempóban működhessen. Kérték az embereket, hogy vegyék ki az időarányos szabadságot, májusig bezárólag. Azoknak a munkavállalóknak nehéz a helyzete, akik kis gyerekeket nevelnek, mert nagy terhet jelent, hogy az óvodák és bölcsődék bezárása miatt otthon kell maradniuk a kicsikkel. Emiatt néhány szülő kénytelen volt táppénzre menni.

Mit követelnek a szakszervezetek?

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma, a Magyar Szakszervezeti Szövetség és az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés az alábbi követeléseket fogalmazta meg:

- 1 Követeljük, hogy a veszélyhelyzet miatt munkájukat elvesztett emberek és vállalkozások kapjanak állami segítséget. Senki ne maradjon jövedelem nélkül!
- 2 Követeljük, hogy a munkaidő-keret minden munkahelyen, ahol működik szakszervezet csak kollektív szerződés keretében lehessen módosítani!
- 3 Követeljük, hogy a kulturális dolgozók és a szakoktatók közalkalmazotti jogviszonyát megszüntető törvényjavaslatot vonják vissza!
- 4 Követeljük, hogy a veszélyhelyzet gazdasági hatásait csökkentő intézkedésekről a munkaadók és a munkavállalók érdekeit képviselő országos szövetségek bevonásával hozzanak meg döntéseket!
- 5 Követeljük, hogy erősítsék meg a munkahelyi, ágazati és országos érdekegyeztetés fórumait!
- 6 Követeljük, hogy az állam által foglalkoztatottak körében, különösen az egészségügyben, a szociális szférában, a rendvédelem területén, az állami és önkormányzati közigazgatásban, és az oktatásban kerüljön sor érdemi bérfejlesztésre!

A VDSZ ÖT PONTJA

- 1 Azonnali párbeszédet kell kezdeményezni valamennyi szakszervezettel!
- 2 75%-os bértámogatáshoz kell juttatni mindenkit a Bérgarancia Alapon keresztül!
- 3 Terjedjen ki a GYÁP mindazokra, akik 14 éven aluli gyermek felügyeletét látják el!
- 4 Az álláskeresési járadék időszakát terjesszék ki 90-ről 270 napra!
- 5 Tegyék azonnal lehetővé a 60 és 64 év közötti munkavállalók korengedményes nyugdíjba vonulásának lehetőségét!

Nemzetközi szolidaritás

Széleskörű nemzetközi szolidaritás nyilvánult meg, amikor az európai érdekvédelmi vezetők nyílt levélben fordultak Orbán Viktorhoz és Áder Jánoshoz. Luca Visentinnek az ETUC főtitkárának április 2-án kelt leveléből idézünk.

Mély aggodalmunkat fejezem ki a Covid-19 terjedése okozta gazdasági következmények enyhítésére Magyarországon elfogadott intézkedésekkel kapcsolatban, ideértve a 2020. március 30-án elfogadott jogszabályt. Az Európai Szakszervezeti Szövetség sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a törvénytervezetekről semmilyen konzultációt nem folytattak a magyar szociális partnerekkel. Pontosan a válság idején van legnagyobb szükség a szociális párbeszédre, mert a szociális partnerek szerepe alapvető a hatékony vészhelyzeti intézkedések kidolgozásában és megvalósításában.

Az intézkedéseket összehasonlítva más uniós tagállamokéval nyilvánvaló, hogy Magyarországon a jelenlegi helyzetben nagyrészt védelem nélkül hagyják a munkavállalókat, és egyes ágazatokat, azok egyenlő támogatása nélkül. Az ebben a törvényben és a korábbi intézkedésekben bevezetett változások megsértik Magyarországnak azt a kötelezettségét, hogy biztosítja a munkavállalók EU irányelvekben garantált jogait. Különösen aggályosak a Munka Törvénykönyvének azok a változtatásai,



melik „a munkavállalási szabályokat rugalmasabbá teszik, hogy a munkaadók és a munkavállalók könnyebben meg tudjanak egyezni

egymással.” Ezért az ESZSZ a legmagasabb szinteken felveti aggályait az Európai Bizottság, a Tanács és a Parlament elnöke felé.

A hétmillió munkavállalót tömörítő IndustriALL Európai Szakszervezeti Szövetség főtitkára, Luc Triangle április 29-én írt levelet Orbán Viktor miniszterelnöknek. Rövid idézet ebből a levélből.



Szeretném kifejezni mély aggodalmamat a magyar kormány azokkal a rendeleteivel kapcsolatban amelyek súlyosan érintik a munkavállalókat, különös tekintettel a munkaidőkeret 24 hónapra történő kibővítésével kapcsolatban. Itt a legnagyobb problémát abban látom, hogy ez a kormányrendelet szembemegy a korábban a kollektív szerződésekben lefektetett megállapodásokkal. Ez a kormányrendelet tolerálhatatlan terhet ró a munkavállalókra, és negatív hatással van a dolgozók egészségére. Nevezetesen az, hogy a munkáltató heti 60 órában is dolgoztathatja a munkavállalót mindössze egy szabadnappal. Ez ellenkezik az uniós normákkal és

irányelvekkel. Ez a rendelet megsérti a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet által 1998-ban megkötött egyezmény alapelveit, azokat, amelyeket Magyarország is ratifikált. Sajnos a magyar kormány nem vette tekintetbe az európai szociális modellt, előzetesen nem konzultáltak a szakszervezetekkel, engem arról informáltak, hogy csupán értesítették őket a változásokról. Amint vége a járványnak, a munkaidőre vonatkozó új szabályok helyett vissza kell állítani a korábbi rendelkezéseket. Kérjük ezért Önt, hogy állítsa vissza a szociális párbeszédet, és tisztítsa le az ösvényt az őszinte kollektív tárgyalások létrejöttéért érdekében.



Mit követel az IndustriALL Europe?



Európa jelenleg a világjárvány epicentruma, így az Unió összes tagállama érintett. Az EU-nak kötelessége gyorsan, határozottan és összehangoltan reagálnia az emberek védelme érdekében, hogy a gazdasági recesszió mértékét csökkenthessük –írta közleményében az IndustriALL Europe.

Az EU Bizottsága által március 13-án bemutatott sürgősségi csomag egy jó irányba tett lépés. Az egyes nemzeti kormányok intézkedéseivel összhangban alapvető fontosságú az Unió egységes vészhelyzeti terve. Ennek a tervnek biztosítania kell az egészségügyi rendszerek megfelelő működőképességét, és azt, hogy a tagállamok teljes mértékben kihasználják az állami támogatások rugalmasságát, valamint a Stabilitási és Növekedési Paktum keretét a gazdaság fellendítése érdekében.

Támogatni kell az embereket, akiknek jövedelmét és a munkahelyét érinti a visszaesés, valamint támogatást kell adni a vállala-

toknak is ehhez. EU-szintű választ kell adni erre a globális fenyegetésre! A munkavállalókat védeni kell, és a munkáltatóknak vállalniuk kell feljükk a felelősséget. Nem minden munkavállalónak van lehetősége otthonról dolgozni. Az ipari munkások a gyártósorokon nem dolgozhatnak távolról, ezért a munkáltatóknak megfelelő intézkedéseket kell hozniuk védelmük érdekében.

A munkáltatók nem sodorhatják veszélybe a dolgozóikat, mert az elfogadhatatlan. Éppen ezért a munkáltatóknak a megelőzésre kell összpontosítaniuk, ideértve a szociális távolságok növelését, a munkaidő megfelelő adaptálását, rugalmassá tételét, hogy például

ne a csúcsgazdálkodási órákban kelljen közlekedniük az embereknek a munkahelyekre, és onnan hazafelé.

Az állami hatóságoknak teljes mértékben kompenzálniuk kell azoknak a munkavállalóknak a fizetését, akik karanténba kerülnek, és így nincs lehetőségük otthoni munkavégzésre. Az állami hatóságoknak meg kell hosszabbítaniuk a betegszabadság, és a táppénz lehetséges időtartamát, mértékét minden dolgozó számára. Az EU-nak garantálnia kell azt, függetlenül a munka formájától, hogy minden munkavállaló az első naptól kezdve táppénzre jogosult lehessen, jövedelme elvesztésének teljes kompenzációja mellett.

SZAKSZERVEZETI VEZETŐK a munkaidőkeret-rendeletéről

KORONAVIRUS

„Aki ezt kitalálta, az életében nemhogy munkahelyen nem volt, de nem is dolgozott”



<https://merce.hu/2020/04/17/aki-ezt-kitalalta-az-eleteben-nemhogy-munkahelyen-nem-volt-de-nem-is-dolgozott/>

A MÉRCE főszerkesztője, Diószegi-Horváth Nóra ezért Trenyisán Máté munkajogással, László Zoltánnal, a Vasas Szakszervezeti Szövetség alelnökével és Székely Tamással, a Vegyipari Dolgozók Szakszervezetének (VDSZ) elnökével beszélte meg, miről is szólna ez a rendelet, kinek jó, mi lehet a célja, és hogyan lehetséges annak negatív hatásai ellen védekezni.

„Kicsinyes bosszú a szakszervezetek ellen”

Az már a beszélgetés első perceiben kiderült, nem világos, hogy a munkaidőkeret-rendelet valójában hogyan, miben és kinek segít a kialakult válságban. Trenyisán Máté munkajogász szerint még szakmai körökben sem egyértelmű egyelőre, hogyan is fog a dolog működni a gyakorlatban, azon felül, hogy a munkáltatók immár a szakszervezetek kihagyásával is elrendelhetnek munkaidőkeretet és plusz túlórákat, bérmegállapodáson kívül.

Trenyisán kiemelte, hogy a rendelet határozási alapja a járvány okozta válság és „a nemzetgazdaságot érintő hatások enyhítése”, ennek érdekében pedig bármelyik munkáltató eltérhet a Munka Törvénykönyvében lefektetett egyeztetési szabályoktól, úgy, hogy a már kialakított munkaidőkeretet egyoldalúan módosíthatja, és 24 hónapos munkaidőkeretet rendelhet el.

Székely Tamás hangsúlyozta, hogy eddig a legtöbb munkáltató és a szakszervezetek tárgyalásos megegyezései viszonylag jól működtek, ebbe szól bele a jelenlegi rendelkezés, és rombolja azt le. A 2019-ben a rabszolgotörvény néven elhíresült törvény utáni gyakorlatban maximum 36 hónapos, rugalmas foglalkoztatást biztosító munkaidőkeretet csak szakszervezettel kötött, tehát különböző, kiharcolt juttatásokat is rögzítő kollektív szerződésben lehetett elrendelni. A 2019. január előtti gyakorlatban az egyoldalú elrendelés maximum 4-6 hónap, a kollektív szerződéses munkaidőkeret pedig maximum 12 hónap lehetett.

A 2019. december 31-ig lejáró kollektív szerződések helyébe lép most a lehetőség, hogy a munkáltató egyoldalúan rendelhet el 24 hónapos munkaidőkeretet, de emögött már nem áll semmiféle egyeztetés, megállapodás. A rendeletről pedig Trenyisán Máté számára úgy tűnik, hogy a 2019-es gyakorlatnak azt a részét megtartja, hogy az elrendeléstől, egészen addig, amíg a munkaidőkeretet ki nem merítik, ez a rendelkezés lesz az irányadó.

László Zoltán szerint közben épp azok a cégek kezdték el a rendeletet kihasználni, amelyek a járvány miatt le sem álltak:

„Az acélipar (Dunaferr, Ózd) teljes gőzzel megy, de van olyan munkáltató is, aki már jelezte, igényt tart a keretre, pedig nem is érinti a krízis. Viszont a rendelet nem köti ki, hogy a munkaidőkeret azoknak jár csak, akiken segíteni kell.” – tette hozzá László. Mindezt Székely Tamás is megerősítette. Ő úgy fogalmazott, hogy a szakszervezetek kihagyásának szentesítése „kicsinyes bosszú” azért, hogy a 2018-19-es rabszolgotörvény elleni tüntetéssorozatban a szakszervezetek is döntő szerepet vállaltak.

László Zoltán hangsúlyozta: lehet, hogy a kormány a szakszervezeteken akar bosszút állni, ugyanakkor ennek a levét főként a dolgozók isszák meg most is.

Életidegen szabályok

Mind a szakértő, mind a szakszervezeti vezetők hangsúlyozták: az alpbér a kieső munkaidőre, leállásra is jár a dolgozóknak, normális körülmények között ezeket ki kell fizetni.

Ezzel szemben a kapkodva, nem egyértelműen megfogalmazott rendelet, és a „gazdaságvédelmi akcióterv” meghirdetése nyomán káosz alakult ki a cégek körében, amelynek során előfordul az is, hogy egy-egy gyár félkapacitáson továbbra is termel, míg a másik fele „elháríthatatlan külső ok” miatt állt le. Viszont a járványhelyzet nem ilyen, hiszen konkrét, fizikai károsodás az üzemet nem érte. Ráadásul Trenyisán szerint álló üzemenél, de érvényes munkavállalói jogviszonnyal az alapbért továbbra is fizetni kell, »

„Nincs kifogás: összefogás” ez az új jelszó.”

Az Orbán Viktor által nagypénteken kiadott, a kialakult járványhelyzet hatásának csökkentésére hivatkozva a munkáltató számára egyoldalúan 2 éves munkaidőkeret elrendelését lehetővé tevő, 104/2020-as miniszterelnöki rendelet szörnyű helyzetbe hozza a magyar dolgozókat, és még így sem segít azokon a cégeken, amelyek igazán bajban vannak.

KORONAVÍRUS



az „elháríthatatlan, külső ok” esetén viszont mínusz munkaóra nem keletkezne. Ezzel szemben a cégek gyakorlata az, hogy erre hivatkozva fizetés nélküli szabadságra küldik a dolgozókat, majd később a kieső órákat igényeznek ledolgoztatni.

A gazdasági segítségként felajánlott 70 százalékos állami „átvállalásként” hirdetett intézkedés mindhárom megkérdőzött szerint teljes képtelenség. Nem világos például, hogy a „nemzetgazdasági érdeket” cégenként, vagy egyenesen dolgozónként, például minden esztergályosra vonatkozóan igazolni kellene-e. „Aki ezt kitalálta, az életében nemhogy munkahelyen nem volt, hanem nem is dolgozott.” – mondta erről Székely Tamás.

A teljes kormányzati szándék és a dolgozók közötti zavar miatt hirdette meg a Vasas a „Ne írd alá!” kampányt, amely arról szól, hogy új feltételeket kínáló szerződéseket a dolgozó ez alatt az időszak alatt ne írjon alá, hiszen bizonyos, hogy sokkal rosszabb körülményeket fogad el ezzel.

László Zoltán olyan esetről is beszámolt a Vasasnál, hogy egy cég tagjait Győr-ből Budapestre rendelte át dolgozni, így

150 kilométert kellene kétszer megtenniük a munkába járáshoz. A társaság egyik HR-ese viszont véletlenül elárulta, az általuk e célból felajánlott buszok azért nem a saját ipari parkjukból indulnak el, mert így a szabályok szerint a munkaidőbe az utazást nem kell beleszámolniuk.

Székely Tamás kiemelte, hogy a gyermeküket egyedül nevelőknél már tombol a válság, hiszen az iskolaszünet és a karantén miatt nem tudják megoldani a felügyeletet, ha munkába kell járniuk. A gondoskodási válság pedig most, hogy számos, súlyos, krónikus beteget hazaküldenek a kórházakból, egy második hullámmal tovább súlyosbodhat, és számos magyar dolgozó kerülhet lehetetlen helyzetbe, ahol a pénzkeresés és a biztonság között kell döntenie.

A VDSZ elnöke is fontosnak tartja, hogy egyetlen dolgozó se írjon alá ilyen egyéni, sokszor kényszerített új szerződést, és a szervezett munkások azonnal forduljanak szakszervezetükhöz, akik pedig nem tagok, vagy akiknél nincs alapszervezet, azok pedig a legközelebbi szakirányú szakszervezetet keressék, mielőtt bármit tenének.

Öngólt lőtt a kormány

Arra a kérdésre, hogy mégis milyen lehetőségei vannak ilyen helyzetben a rendelettel szembeni ellenállásnak, mind László, mind pedig Székely úgy ítélte meg, az elégedetlenség a tetőfokára hágott. László úgy fogalmazott, hogy a nyomásgyakorlási erő és szándék máris óriásit emelkedett a rendeletek hatására: „Most öngólt lőtt a kormány, ez nem ellehetetleníti, hanem megerősítheti a szakszervezeteket, hiszen most mutatkozik meg, mennyire szükséges a szakszervezet a munkaalapú társadalomban. „Nincs kifogás: összefogás” ez az új jelszó.”

László hozzátette: a jelenlegi válságos helyzetben, amikor tízezrek kerülnek utcára, az éhes emberek száma is folyamatosan növekedni fog. Szerinte jobban tenné a kormány, ha nem várná meg, amíg ebből még komolyabb lázadások is kialakulnak.

Trenyisán Máté munkajogász végig azt hangsúlyozta, hogy a 24 hónapos munkaidőkeretet 12 hónapos átlagban kell nézni. Ha pedig így nézzük, heti átlag 48 órát lehet legálisan dolgoztatni, de a rendelet helyzet-től függően a heti 60-62 óra legális munkát is lehetővé teheti, mindenféle kompenzáció nélkül. Szerinte ennek a helyzetnek a megítélése az európai, és még a magyar jogban sem egyértelmű. „Nem kellene a sorsot kísértetni” – értékelte a helyzetet.

A teljes beszélgetés – amelyet a MÉRCE április 16-n élőben közvetített megtekinthető a Mérce Facebook oldalán.

Egy rendkívüli helyzet, rendkívüli május elsején vehettek részt azok, akik végig követték a Magyar Szakszervezeti Szövetség, a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma és az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés közös digitális május elsejei programsorozatát a merce.hu oldalán.



Program:	
9:45-10:00:	Zenés gyülekező
10:00-11:00:	Szakszervezeti beköszönés, követeléseink ismertetése
11:00-12:00:	Gyermek és családi foglalkoztató: Dániel Andrással és a Kuflikkal. Adamik Zsolt, illetve Mészáros Ágoston közreműködésével.
12:00-13:00:	Déli filmkavalkád: A szakszervezetek filmjei. Miért érdemes szakszervezeti tagnak lenni?
13:00-14:00:	Élethelyzetek a válságban: kisfilm válogatás
14:00-15:15:	Munka a járvány idején webinárium
15:30-16:45:	Lakhatási válság és bérlői önszerveződés webinárium
17:00-18:15:	Nők és anyák a válságban webinárium
18:15-19:00:	Virtuális zászlóbontás; mit teszünk holnaptól?

Digitális május 1 a Mércén

A dolgozók oldalán



MÉRCE



merce.hu

Ez a nap borzasztóan izgalmas volt! Soha az elmúlt 130 évben nem volt olyan, hogy a munkások ünnepén karanténban lettünk volna. De mikor, ha nem ma fontos felszólalni a munkavállalók érdekeiért? Ma, amikor rendkívüli a helyzet, és amikor oly sokakat fenyeget a közelgő gazdasági válság, amikor a munkavállalók még kiszolgáltatottabbak, és számtalan aspektusa változott meg életünknek radikálisan egyik napról a másikra. Ma első alkalommal tematikus napot tartott a Mérce, kiemelten foglalkoztak május elsejével, még hozzá egy igazán inspiráló és széles körű együttműködés eredményeként. Rengeteg program futott az internetes felületeken egész nap, ami a szakszervezetek és a civil szervezetek együttműködésének köszönhető.

A SZEF, a MASZSZ és az ÉSZT mellett a Szolidaritási Akciócsoport rengeteg tudást és energiát rakott ezekbe a programokba. Az aHang és a FES segítettek a lebonyolí-

tásban. Külön szervező stáb jött létre, amely esténként órákon át gyúrta, és alakította ezt a programot, hogy a lehető legszínesebb és legjobb legyen: Abdallah-Magdy Szabrinának, Buri Evelinnek, Diószeghi-Horváth Nóráknak, Dvorácskó Baláznak, Karácsony Szilárdnak, Meszmann Tibornak, Sidó Zoltánnak, Szatmári Lajosnak és Székely Tamásnak köszönhető, hogy 2020-ban is volt május elseje, amely a dolgozókról, a nőkről, a munkavédelemről és természetesen a szakszervezetekről szól.

Ez a digitális május elseje egy olyan új lehetőséget adott, amellyel nem csak a szakszervezeti tagokat lehetett megszólítani, hanem olyan érdeklődőket – köztük sok fiatal – akik nem tudták mi is az érdekképviselő. Ezen a napon visszatekinttünk a múltra, bepillantottunk a jelenbe, ahol sokan elmondták, hogyan éltek meg a koronavírus okozta problémákat. Volt webinárium, rögtön három is! Húsba vágó témákról. És ha

beszéltünk a múltrol, a jelenről, akkor nem hagyhattuk ki a jövőt sem. Programjainkat több tízezres látogatói kör követte, amely igencsak jó eredmény.

Aki lemaradt a Digitális május elsejéről, az visszanezheti a videókat, és elolvashatja a cikkeinket az alábbi linken:



Munkatársadalom segítség nélkül?

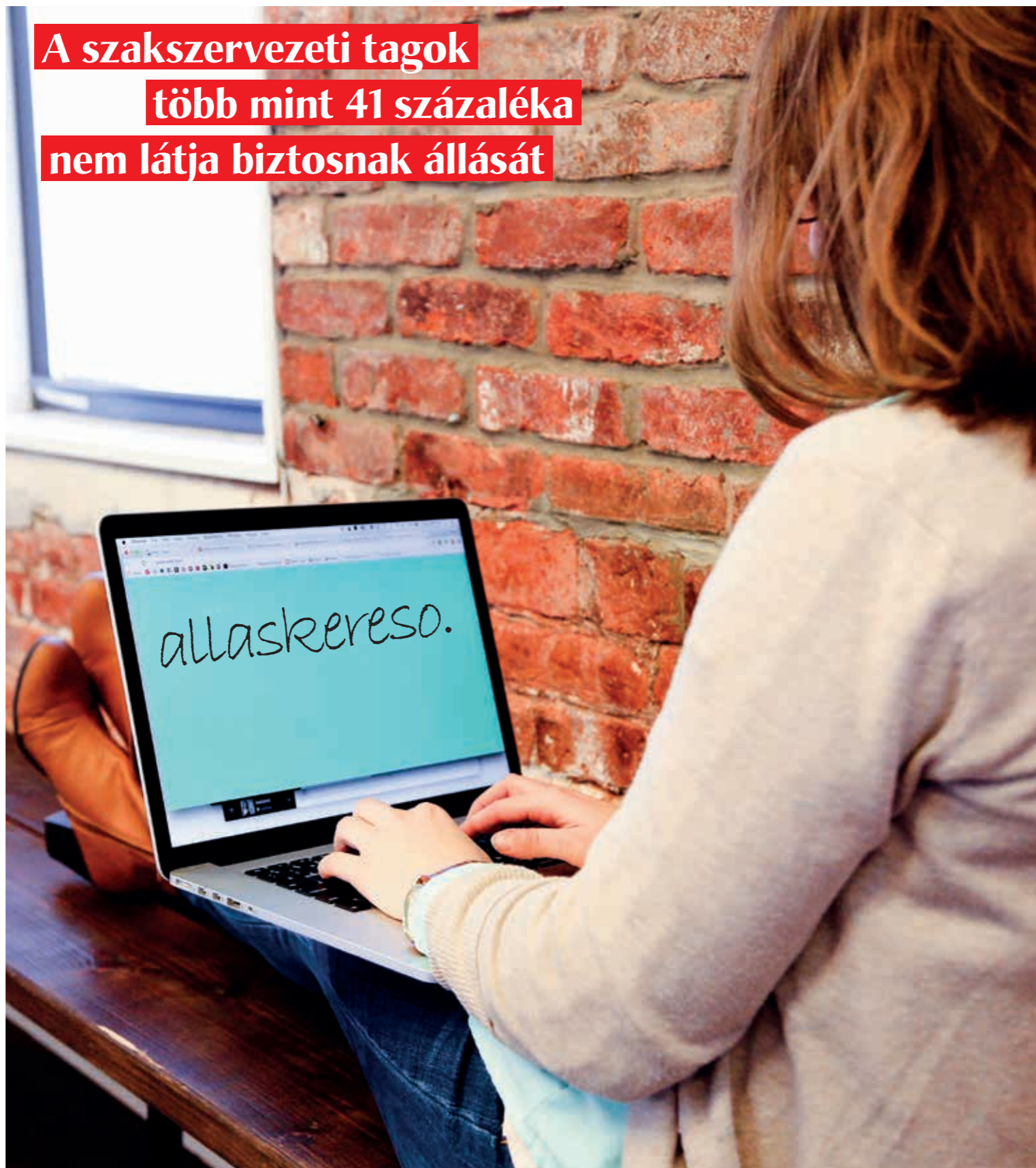
Az IDEA Intézet szak-szervezetitagok körében 2020. február–márciusában, a koronavírus-járvány kitörése előtt online kérdőív formájában végzett, úgynevezett problémafeltáró szervezetkutatást a Magyar Szakszervezeti Szövetség Nő Tagozat megbízásából.

A kutatás többek között a szakszervezeti tagok szociokulturális hátterére, társadalmi beágyazottságára, szakszervezeti aktivitására, illetve ideológiai és közpolitikai irányultságra fókuszált. A megkérdezettek véleményét formáltak saját háztartásuk anyagi helyzetével, adósságállományával és az ország gazdasági várakozásaival kapcsolatos kérdésekben is.

A koronavírus-járvány viszont számos tekintetben új helyzetet teremtett, így az IDEA Intézet az előbbi kérdéskörben megismételte kutatását. Az összehasonlításra vonatkozó és a későbbi eredmények azokra a szervezetekre terjednek ki, amelyek mindkét adatfelvételben szerepeltek. Ezek ugyanakkor meghatározó szakszervezetek, mint például a Vasas Szakszervezeti Szövetség, a Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete, a Mezőgazdasági, Erdészeti, Élelmiszeripari és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete, a Magyar Vegyipari, Energiaipari és Rokon Szakmákban Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége, és a Távközlési Szakszervezet. A megismételt, 2020. április 21–28. között, 910 fő megkérdezésével készült felmérés arra volt kíváncsi, hogy milyen vélemény, várakozás és elmozdulás van a szakszervezeti tagok körében a koronavírus-járvány következményeit tekintve, és mennyire érzik biztosnak jelenlegi állásukat, illetve elégségesnek tekintik-e az eddig bejelentett kormányzati intézkedéseket?

A szakszervezeti tagok véleménye már a koronavírus-járványt megelőzően sem volt kifejezetten kedvező az ország gazdasági »

**A szakszervezeti tagok
több mint 41 százaléka
nem látja biztosnak állását**



Magyarok százezrei veszíthették el a munkájukat

Egyre több felmérés érkezik arról, hogy a magyarok nagyjából 10%-a elveszítette a munkáját a koronavírus-válság kirobbanása után. Ez azt jelentené, hogy jelenleg már több mint félmillió magyar van munka nélkül.

Az Ipsos felmérése szerint a munkavállalók 9%-a veszítette el a munkáját vagy szűnt meg a cége, a Publicus felmérése alapján pedig az emberek 10%-a veszítette el az állását a koronavírus-válság kirobbanása óta Magyarországon. Ha a felmérések helytállóak, akkor az azt jelenti, hogy 400-450 ezer fővel növekedett a munkanélküliek száma Magyarországon az elmúlt két hónapban, így mostanra jóval több mint félmillió munkanélküli lehet hazánkban.

A hivatalos munkanélküliségi számok ennél visszafogottabb számokat mutatnak, a márciusi adat 280 ezer munkanélkülről tanúskodott, miközben a Portfolio értesülése szerint április közepe után a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint 330 ezer fő volt az álláskeresők száma. Vagyis, a foglalkoztatási szolgálat ennnyi munkanélkülről tudott, az állásvesztés folyamatos az országban, és sokan nem tudnak azonnal regisztrálni. A KSH felmérése mindeközben alig több mint 220 ezer munkanélkülit számlált márciusra.

A frissen beérkező makrogazdasági adatok azt sugallják, hogy a leépítési hullám nagyon erős lehet, a feldolgozóipar gyakorlatilag összeomlott márciusban, az ipari termelés kétszámjegyű

visszaesést mutatott, a turizmus padlót fogott, miközben a lakossági fogyasztás is elkezdett gyengélni. Az igazán nagy összeomlás csak áprilisban indult el, a termelési adatok mélyrepülése pedig a foglalkoztatás meredek csökkenésével járhatott együtt.

A foglalkoztatási szolgálat által regisztrált álláskeresők és a felmérések (Ipsos, Publicus) közötti különbségben az is szerepet játszhat, hogy sokan munkanélkülinek vallják magukat abban az esetben is, ha nem tudnak éppen dolgozni, de a foglalkoztatási szolgálatához sem jelentkeznek be. Ők a különböző szolgáltatást nyújtók (pl. fogorvos, fodrász, zárva tartó kereskedő), akik a korlátozó intézkedések miatt nem tudják/tudták végezni munkájukat, de hivatalosan nem minősültek munkanélkülinek.

Azok vannak a legnehezebb helyzetben, akiket leépítettek vagy csődbe ment a vállalat, ahol dolgoztak, hiszen nekik a korlátozó intézkedések feloldása után új munkahelyet kell keresniük. A vállalatok munkahely-teremtő képessége pedig kifejezetten kedvezőtlen lesz ekkor is, hiszen a magyar gazdaság recessziós időszakot élhet át még az év hátralévő részében is.

folyamatainak megítélésével kapcsolatban. 41% százalékuk szerint az elmúlt 12 hónapban valamelyest vagy sokat romlott az ország helyzete, csak 23 százalékuk számolt be kedvező helyzetről. A járvány, a korábbi helyzetértékelést drámai módon alakította át. 2020. április második felében a szakszervezeti tagok 88 százaléka úgy véli, hogy a következő 12 hónapban a magyar gazdasági helyzete sokat, illetve valamennyire romlani fog. Nem volt olyan szakszervezeti tag, aki a gazdaság alapvető javulására számítana, és csak 4 százalékuk számít valamicske javulásra.

A koronavírus-járvány kitörését követő egy-másfél hónap alatt a szakszervezeti tagok háztartásának anyagi helyzete igen jelentősen romlott. A járvány kedvezőtlen folyamatokat indított el: a szakszervezeti tagok adósságállománya emelkedésnek indult. Egynegyedük számolt be arról, hogy növekedett az adóssága, 16 százalékuknak csökkent az adósságállománya. Utóbbi válasz esetén arra lehet következtetni, hogy talán a kormány által bejelentett törlesztési moratórium is szerepet játszhatott abban, hogy az adósságállományuk csökkenéséről számoltak be.

Új felvetésként arra a kérdésre, hogy a szakszervezeti tagok mennyire érzik biztosnak a



jelenlegi munkájukat, a válaszadók 41 százaléka csak részben, vagy egyáltalán nem érzi azt biztosnak. A szakszervezeti tagok közel kétharmada úgy véli, hogy a magyar kormány eddig bejelentett intézkedései nem, vagy nem elegendő védelmet nyújtanak a munkavállalóknak. Ráadásul a magyar válságkezelési tervek között kifejezetten kevés a tervezett bértámogatás, érintetlenül hagynák a munkanélküli segély összegét és időkeretét is. Az

IDEA Intézet kutatása azok körében készült, akik eddig meg tudták őrizni a munkájukat, de az eredmények alapján nem kockázatos megállapítás az, hogy vagy már most romlott helyzetük, vagy egyenesen a munkahely elvesztésétől tartanak. Jelenleg a megkérdezettek is a munkahelyek-megtartására fókuszálnának, ugyanakkor nem ez az első olyan prioritás, amelyben a szakszervezeti világ és a kormány álláspontja nem találkozik.

Milyen az intézkedések megítélése?

A koronavírus-járvány gazdasági és társadalmi következményeiről és a járványt kísérő intézkedésekről készített friss kutatást a TÁRKI. Ebből közlünk most részleteket különös tekintettel a kormányzati és az önkormányzati intézkedések megítélésére.

Vizsgálatunkban három elégedettséget vizsgáló kérdést tettünk fel a megkérdezetteknek. A válaszadóknak elégedettséget (az iskolai osztályzatokhoz hasonlóan) egytől ötig terjedő skálán kellett értékelniük. Összességében a három, egymáshoz közel álló közepes értékelés közül a legalacsonyabb „osztályzatot” a kormányzat gazdasági intézkedései kapták (3.34), ezt követte az egészségügyvel kapcsolatos intézkedések megítélése (3.56), miközben a legmagasabb értékelést az önkormányzatok tevékenysége kapta (3.90). Mindhárom esetben bonyolult, többtényezős folyamatok eredményeképp alakul ki az átlagos értékelés. A gazdasági tevékenység értékelését nem lehet elválasztani attól, hogy az egyes emberek mennyire voltak maguk is érintettek a válság hatásai által, illetve hogy mennyire lettek volna jó, vagy rossz helyzetben a válság

nélkül, valamint hogy milyen várakozásai voltak arra vonatkozóan, hogy őket mennyire kell „megvédenie” az államnak stb. Az önkormányzatok tevékenységénél biztosan van egy sor helyi – politikai és nem politikai – motiváció, de az sem mindig világos, hogy ilyen esetekben az önkormányzatok „idegeneket” távartó intézkedései, vagy esetleg a helyi szociális szolgáltatások megszervezése adja-e az értékelő döntés alapját. Hasonlóképpen az egészségügyi intézkedések esetében is nagyon bonyolult tényezők együtt alakítják a végső „osztályzatot”.

Az adatok eredményeinek vizsgálata összességében egy nagyon erős életkori hatást mutat: a fiatalabbak minden tekintetben kevésbé elégedettek, mint az idősebbek. A kormányzat gazdasági válságkezelésével kapcsolatos elégedettséget szintén befolyásolja az érintettség és az életkor. A legkevésbé elé-

gedettek azok, akik a gazdasági hatások legnagyobb elszennedői: a 40-59 évesek. Hozzá kell tenni, hogy ebben az életkori csoportban is rendkívül nagy a különbség aszerint, hogy a megkérdezett háztartása elszennedett-e jövedelem-, vagy munkahelyvesztést a járvány (és annak kezelési módja) következtében.

Végezetül, mint említettük, az önkormányzatok tevékenységével a legmagasabb az elégedettség. Érdekes, hogy az önkormányzat tevékenységével kapcsolatos elégedettség Budapesten alacsonyabb, mint a kisebb településeken. A különbség a városok és a falvak között nem jelentős, bár tendenciájában magasabb a kistélepléseken, mint a városokban. Az elégedettség azonban ebben a megoszlásban is erősen függ attól, hogy volt-e a háztartásnak valamilyen negatív érintettsége a válság gazdasági és egészségügyi ellátási hatásait illetően.

Német szakszervezeti vezető üzent Orbán Viktornak

Meg kell védeni a dolgozók érdekeit!

Május elseje – még ha a járvány miatt nincs is sok okunk ünnepelni – jó alkalom arra, hogy az érdekképviseletek világossá tegyék a kormányoknak szánt üzeneteiket – mondta el a Népszavának Reiner Hoffmann, a Német Szakszervezeti Szövetség (DGB) elnöke.

Hoffmann a magyar miniszterelnöknek is üzent: „a kormány nem hagyhatja figyelmen kívül az alapvető európai értékeket, de Orbán Viktor politikája nincs összhangban ezekkel”. Reiner Hoffmann egyébként attól tart, hogy a második világháború óta nem tapasztalt gazdasági válság közeleg. Ebben a helyzetben szerinte az a legfontosabb feladata a szakszervezeteknek, hogy küzdjenek a várható tömeges munkanélküliség, valamint a társadalmi egyenlőtlenségek ellen. Szerinte növelni kell a kollektív szerződések számát, mert a tapasztalatok azt mutatják, ez a leghatékonyabb eszköz arra, hogy megvédjék a dolgozók érdekeit, és emelkedhessenek a bérek.

Nem védi semmi a kölcsönzött munkaerőt

Arra a felvetésre, hogy nem csak magyar, de általános tendencia is, hogy egyre több cég foglalkoztat kölcsönzött munkaerőt, az ebben a formában dolgozókat pedig semmilyen védelem nem illeti meg, Hoffmann azt mondta: nemcsak Németországban, de európai szinten is azt szorgalmazzák, hogy a közbeszerzéseken történő indulás alapfeltétele legyen az, hogy az adott cég kollektív szerződéssel alkalmaz embereket. Úgy vélte, hogy a munkahelyek megőrzésének jó eszköze lehet a csökkentett munkaidő bevezetése, és az ezzel párhuzamosan nyújtott állami bérkiegészítés. A szakszervezeti vezető szerint Németországban jól működik a modell, egyelőre nem is bocsátottak el nagy számban embereket. Arról az általa vezetett szervezetnek nincs információja, hogy a mintegy 113 ezer Németországban dolgozó magyar munkavállalóból hányan



kerültek bajba. „Az biztos, hogy a nálunk dolgozó magyarok is védelmet kapnak, hiszen a társadalombiztosítás rájuk is vonatkozik. Így például természetesen ők is részesülnek a csökkentett munkaidő és az állami bértámogatás kombinációjából. Az állásukat elvesztők bérük hatvan százalékát kapják tartósan munkanélküli segélyként, és ezt a kormány hajlandó volt meghosszabbítani 12-ről 15 hónapra. Fontos lenne, hogy máshol is meghosszabbítsák a munkanélküli ellátás időtartamát, hiszen aki most veszíti el az állását, valószínűleg nem könnyen talál másikat” – üzent a magyar kormányhoz Hoffmann.

Arra a felvetésünkre, hogy Magyarországon csak 3 hónap a munkanélküli juttatás időtartama, Orbán Viktor pedig azért nem

hajlandó ezt megnövelni, mert szerinte garantálni lehet, hogy Magyarországon három hónap alatt mindenkinek új állása lesz, Hoffmann azt mondta, „ez bizony nem sok”. Az Európai Szakszervezeti Szövetség és a Szakszervezetek Világszövetsége nemrég nyílt levélben bírálta a magyar miniszterelnököt a 24 hónapos munkaidő keret miatt, Rainer Hoffmann ezzel kapcsolatban azt mondta: a megnövelt munkaidőkeret „túlisan rossz válasz a jelen válságra”, ráadásul az európai alapértékekkel sem egyeztethető össze. Magyarországon mintegy négyezer német cég működik, ezért tőlük azt követeljük, hogy Magyarországon ugyanúgy viselkedjenek, mint Németországban, ahol szerencsére általában partnernek tekintik az érdekképviseleteket.



KORONAVÍRUS

Aktív a VDSZ nőtagozata

Ma Magyarországon közel 600 településen működik olyan óvoda, ahová többségükben szinte kizárólag mélyszegénységben élő családok gyermekei járnak. Ezek a gyerekek csak az óvodában és az iskolában bízhatnak, hogy esélyt kaphatnak kitörésre a mélyszegénységből.

Az Örökbe Fogadok Egy Ovit! – programot három édesanya indította útjára. Úgy gondolták, hogy sokkal hasznosabb, ha a gyerekeknek szánt adomány nem egy konkrét családhoz, hanem egy intézményhez jut el, így sokkal több gyermek életét tehetik szebbé általa. Ötletük mára már mozgalommá nőtt ki magát. 2019 nyara óta 3000-nél is többen fogadtak örökbe 300-nál is több hátrányos helyzetű gyermekeket nevelő óvodát. Összesen közel 22 000 halmozottan hátrányos helyzetű gyermeken segítettek így.

Március 9-i nőtagozatos megbeszélésünkön közösen határoztunk arról, hogy mi is részt veszünk ebben a mozgalomban. Az elhatározást tették követték, és három nap múlva már meg is volt az „ovink”: Rohod község Mesevár óvodája. Óriási a listájuk,



miben szenvednek hiányt, de a közben kialakult helyzet miatt, úgy döntöttünk, elsőként húsvéti ajándékot küldünk a gyerekeknek. Az óvó nénik vállalták, hogy házhoz viszik az ajándékokat. Megbeszél-tük, hogy amint újra kinyit az óvoda, szeretettel várnak minket, hogy személyesen is megismerkedhessünk.

Nagyon jó érzés volt örömet okozni... és közben ki sem mozdultunk otthonról!

Nyugtatnak a nyugdíjasszák



Stabil a működés, jók a hozamok

A koronavírus-járvány miatt a befektetési piacokon végigsöprő eladási hullámok ellenére a Pénztárszövetséghez tartozó önkéntes nyugdíjpénztárak és egészségpénztárak továbbra is stabilan működnek – olvasható a Portfolio gazdasági magazin cikkében a szövetség közleményére hivatkozva.

Hozzáteszik: a tavalyi év, illetve az idei év járvány előtti hozameredményei elegendő fedezetet biztosítanak a járvány eddigi másfél hónapjából adódó visszaeséséhez. A szövetség arra is felhívja a figyelmet, hogy a nyugdíjcélú megtakarításokat hosszabb távon, minimum 10, 15 éves időtartamra érdemes értékelni, hiszen ez az időtartam kisimítja az átmeneti nagyobb ingadozásokat, így például az elmúlt 10 év 7,41%-os, az elmúlt 15 év pedig 6,87%-os éves átlaghozamot biztosított a tagoknak.

Mint írják, a hirtelen jött koronavírus-járvány alapvető változásokat hozott a mindennapokban és átírta a gazdasági forgatókönyveket is, emellett jelentős eladási hullámokat generált a befektetési piacokon. Ennek ellenére az Önkéntes Pénztárak Országos Szövetségével (Pénztárszövetség) együttműködő önkéntes nyugdíjpénztárak és

egészségpénztárak az utóbbi években elért vagyongyarapodásnak, valamint a tagok és a munkáltatók befizetéseinek köszönhetően stabilan működnek. A befektetési piacokon az elmúlt másfél hónapban látott negatív hangulat az önkéntes nyugdíjpénztárak hozamát is kedvezőtlenül érintette. A kockázatos portfóliók tavalyi 14,9%-os átlaghozama 9,79%-kal, a közepes kitétséggű befektetések 9,29%-os eredménye 5,48%-kal, míg az óvatosabb alapok 3,03%-os átlaghozadéka 1,8%-kal esett vissza. A napi adatok vizsgálata viszont bizakodásra ad okot, a számok ismét növekedésnek indultak, az átmeneti csökkenések szűnőben vannak.

A járvány a nyugdíjpénztárak működésében is fontos változásokat hozott: digitalizálták eljárásaikat, működésükben további költséghatékonyságot növelő lépéseket vezettek be, rugalmas reakciókat alkalmaznak a

váratlan helyzetek kezelésére, szabálmódosításokra vonatkozó indítványokat dolgoznak ki, és juttatnak el a döntéshozókhoz, így téve még könnyebben elérhetővé szolgáltatásaikat, hogy minél többen vehessék igénybe a pénztárak által nyújtott előnyöket, lehetőségeket. Más intézményekhez hasonlóan a magyar önkéntes nyugdíjpénztárak és egészségpénztárak is rendkívüli intézkedéseket vezettek be a koronavírus-járvány idején. A legtöbb pénztárnál teljes egészében felfüggesztették az ügyfélfogadást, és elektronikus csatornára terelték a pénztártárgyakat. Néhány pénztárnál enyhén megnövekedő pénzkivonási kérelmekre is számítanak, de higgadságra és türelemre ösztönzik az ügyfeleket, hiszen a nyugdíjpénztárakat hosszú távú öngondoskodásra használják, és ha átmenetileg vissza is esik egy-egy portfólió hozama, hosszabb távon behozhatják a veszteségeket.

Április 21. az Óvodák Napja Friedrich Fröbel német pedagógus és óvodaalapító születésének emlékére. Fröbel felismerte az iskola előtti nevelés jelentőségét. 1837-ben létesítette kisgyermekek részére az első Gondozó-, Játék- és Foglalkoztató Intézetet a thüringiai Blankenburgban.

ÖRÖKRE BÚCSÚZHATUNK

a műanyagmentességtől a világjárvány miatt?

A világjárvány miatt egyre inkább előtérbe került, hogy az egyszer használatos csomagolások és műanyagok is jelentik az egészségünk zálogát. Az EU-ban ehhez képest közeleg az egyszer használatos műanyagokra vonatkozó tiltás, a helyettesítők azonban jóval drágábbak, de nagyobb gond, hogy nincs elég belőlük.

A tengerek, óceánok partjainál most nem műanyag palackokat, hanem latex kesztyűket és maszkokat mos partra a víz. Az utcákon átvették az eldobált nejlonszatyrok és az üdítő dobozok helyét a koronavírus-járvány elleni védekezés eszközei – az egyszer használatos gumikesztyűk és szájmazskok. A jelenlegi helyzetben potenciális vírushordozók lehetnek ezek a tárgyak, amelyek veszélyes hulladéknak minősülnek. Míg az Európai Unió keményen lecsapott az egyszer használatos hulladékokra és 2021-től betiltják például a fültisztító pálcikákat és a műanyag tányérokat, a kesztyűket és a maszkokat biztosan nem fogják betiltani, legyenek bármily környezetszennyezőek is.

Akkor most előrébb vagyunk bármennyivel is a műanyagszennyezés elleni harcban a fültisztító pálcikák és a nejlonzacskók betiltásával?

Biztonság kontra pazarlásmentesség

A koronavírus-járvány miatti fokozott higiéniai intézkedések nyomán számos helyen nem engedik, hogy saját pohárba kérjük a kávé és a vásárlók által hozott saját edény és zsák is kockázatot rejthet magában az üzletekben. A koronavírus felülírja a csomago-

lásmentességet még azoknál is, akik korábban már hosszú ideje száműzték a plasztikot az életükből. A koronavírus-járvány erős feszültségeket generál most bennünk, több oldalról is ostrom alatt van a környezettudatosság. Sokkal inkább a mára, a jelenre, a holnapra fókuszálunk, kevésbé hangsúlyos az, hogy mi lesz jövőre, vagy 10 év múlva. A bolygó jövője pedig egy hosszú távú perspektíva.”

Hír érkezett arról, hogy bezárult az ózonlyuk, kitisztult a víz Velenében, ezek fényében apróságnak tűnhet, hogy nejlonzacskóba rakunk valamit és így csökken esetleg a lelki furdalásunk.

Plasztikreneszánsz?

A környezetszennyező egyszer használatos műanyagipar felpörgött, és más megvilágításba került a kórházi eszközök és az élelmiszerek csomagolása miatt. Itt jön képbe az élelmiszerbiztonság: bár a műanyagszennyezés vitathatatlanul súlyos probléma, de az, hogy most előre, műanyagba csomagolják egyesével a kenyeret az élelmiszer üzletek polcain, attól óv meg minket, hogy esetlegesen egy fertőzött, tudtán kívül előttünk összefogdossa.

A Bloomberg egyik írása arra is felhívja a figyelmet, hogy az Egyesült Államokban a koronavírus-járvány miatt a megnövekedett műanyagfogyasztást pont az az év hozta el, amikor is életbe lépnének a használatát korlátozó szabályozások. A csomagológyártó cégek a nehéz időszak és a kényszerleállítás helyett kétszámjegyű növekedést könyvelhetnek most el, hiszen az amerikai nemzetbiztonsági hatóság stratégiaileg kiemeltnek tartja a műanyag csomagolásokat gyártó cégek egy részét. Az egyszer használatos mű-

anyagokat tiltó szabályok bevezetését pedig szintén karanténba helyezték.

A Huhtamaki Oyj finn csomagológyártó cég ügyvezetője is arra hívta fel a figyelmet, hogy a műanyag csomagolásoknak azt a tulajdonságát, hogy garantálják az élelmiszerbiztonságot, néha hajlamosak figyelmen kívül hagyni az emberek: „Nem kérdés, hogy problémát jelent a műanyagszennyezés, de emellett azt is figyelembe kell vennünk, hogy számos olyan előnnyel jár, amellyel az alternatívái nem rendelkeznek” – mutat rá a szakember. Észak-Amerika teljes papírcsokoló-gyártásának felére lenne szükség – csak New Yorkban. A járvány okozta recesszió is a műanyag malmára hajtja a vizet – ugyanis olcsó. A csomagolási piac itthon is egy hétvége alatt átrendeződött, ahogy bejelentették a járványt: a közvetkeztetéssel foglalkozó cégek és a közvetkeztetés felelősségét viselő önkormányzatok az ételkiszállítás előfeltétele az egyszer használatos csomagolás.

A kiszállításra átállás sok vállalkozás fennmaradásának egyetlen záloga jelenleg. Az egyszer használatos műanyagok ellen azonban mégis újra fellángoltak az indulatok. Bár a műanyagszakma a járványra tekintettel halasztást kért betiltásukat illetően, az EU ezt elutasította. „Már nem is az alternatív, lebomló anyagokra való cserét sürgetik, hanem azok megszüntetését és az átállást az újrafelhasználhatókra. Nem akarnak tudomást venni arról, hogy minden becsomagolt étel mögött főként egy családi vállalkozás áll, alkalmazottakkal. Minden becsomagolt



étel segít abban, hogy ezek a cégek, családok átvészeljék ezt az időszakot. Mindez újrafelhasználható csomagolással nem működik. Sok szakember úgy gondolja, hogy a műanyagot most nem tiltani kellene, hanem a jól meg kellene szervezni a szelektív hulladékgyűjtést.

Érdekes az a nézet, amit szakemberek egy része képvisel, hogy a lebomló csomagolás keresletét nem is a vendéglátó társadalom környezettudatossága vagy a vendégek pénztárcája befolyásolja, mert a drágább csomagolást végső soron a vendég fizeti. Az igazi ok: nincs elég rendelkezésre álló alapanyag. Egész Európa egyszerre akar váltani, és ehhez nincs elég alapanyag. Ha minden országban útlatput kötnek a műanyag csomagolás talpára, akkor bizony csomagolás nélkül maradhat nemcsak a vendéglátás, de az élelmiszeripar is. Vajon mit fogunk tenni ebben az esetben egy újabb hullám, vagy egy újabb járvány bekövetkezése esetén?

(A HVG nyomán)



#vdszklimaltozas

A MOL nem fogad be

új kártyaigényeket!

A koronavírus járványra hivatkozva
április 1-től további intézkedésig
a MOL nem gyárt le új kártyákat,
és új kártya megrendeléseket sem fogadnak el!
Szakszervezeti tagjaink a MOL döntése miatt
így nem igényelhetnek új kártyát.
A régiek változatlanul használhatók.

